

Tõepärane kui muinasjutt

PROKOFJEVI – MURDMAA BALLETT "TUHKATRIINU" ESTONIA TEATRIS

**Koreograaf ja lavastaja
MAI MURDMAA,
kunstnik
RIINA VANHANEN,
dirigent
JÜRI ALPERTEN**

Esietendus 15. detsembril

Tänaseks peaaegu 1979. aasta "Tuhkatriinu" lavastust, mis praegu on lausa legendaarseks saanud, mäletavad paljud – ka need, kes balleti tavapubliku hulka ei kuulu. Tookord oli sensatsiooniks nooruke Kaie Kõrb. Enn Suve lavastus oli kaunis ja nii tõepärane, kui üks muinasjutt üldse olla saab.

Nüüd esietendunud uuslavastusele on kahtlemata kandunud osa eelmise lavastuse kuulsusest ja kindlasti on inimesi, kes pole pööranud piisavalt tähelepanu reklaamartiklitele ning loodavad näha analoogset muinasjutuetendust. Siit võib tekkida vastuolu – oodatakse ühte, aga teater pakub hoopis teist lahendust.

Mai Murdmaa on oma kontseptsiooni ehitanud eeldusele, et kõnesolevat muinasjuttu teab iga vaataja. Siit ka suund mitte niivõrd *story* illustreerimisele, kui võrd ülemlaul ilule, armastusele ja headusele, mis siin maailmas eksisteerib kõrvuti groteski, iroonia, kaduduse ja pahega.

Prokofjevi muusikast on harjutud rohkem lugema välja illustreerivamat varianti, ent seal on alus ka maimurdmaalikule mõtteviisile. Mai Murdmaa koreograafia ja ka lavastus baseerubki tema

poeesiatajule ja erakordsele muusikaalsusele, tema mõtlemisele muusikas.

Lavastajaga samal lainel on dirigent Jüri Alperen ja orkester on allutatud etenduse tervikkusele. Seda on vaja eriti rõhutada, sest tihti peale on dirigendid teinud küll head tööd, aga esiplaanil on muusika sümfonism. Alperen on kompromissialdis dirigent, kes väga hästi tajub balletti ning suudab ühendada orkestris ja laval toimuvat, kaotamata seejuures dirigeerimise selgust ja emotsionaalsust.

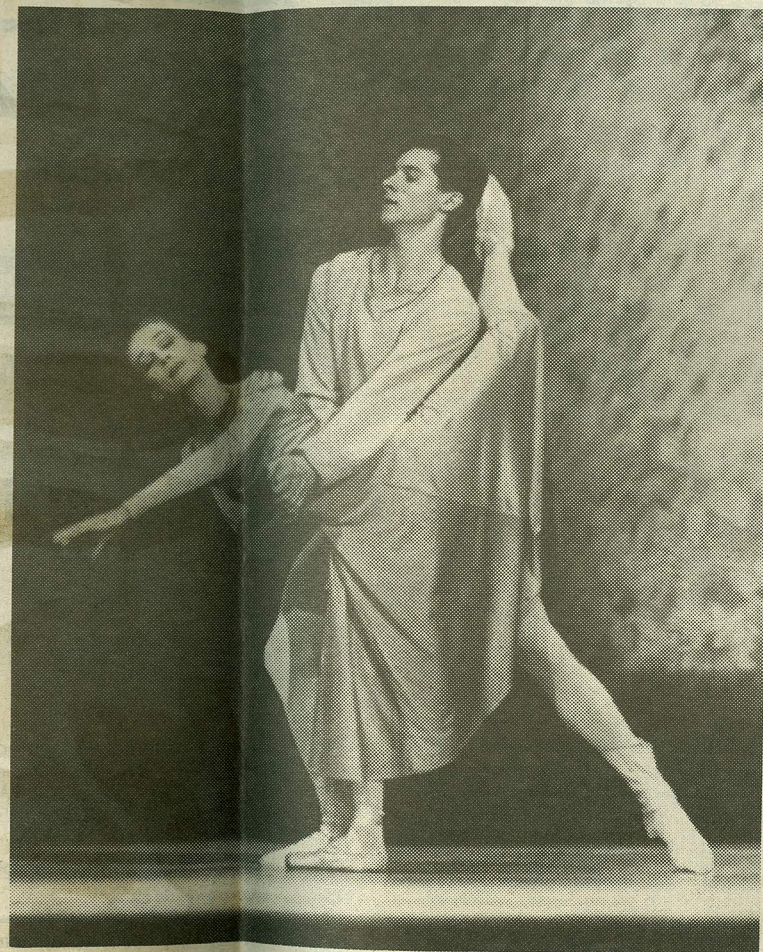
Peaosalistest kõrgub üle teiste loomulikult **Kaie Kõrb**. Ta köidab vaatajat juba ainuüksi oma lavalviibimisega, sest temast õhkub erilist võlu. Kaie Kõrbi hing on soe nagu kodukolle – hell ja armas. Koostöö **Viesturs Jansonsiga** on erakordne nii tantsutehniliselt kui ka emotsioonidelt, sest Viesturs Jansonsil on võime anda oma jõulise füüsilise juures nii palju lüürikat. **Tatjana Voronina – Stanislav Jermakov** vajavad tõelise partneritunnetuseni jõudmiseks ilmselt veel mitu etendust. Tatjana Voronina on väga emotsionaalne ja graatsiline, tal on kogemuslik pagas osa tunnetamiseks. Stanislav Jermakovil on potentsiaali, aga seni realiseerib ta rohkem etteantud koreograafiat, vähem rolli kui tervikut. Tatjana Voroninal on probleemiks esimeses vaatuses kasutatud puukingad, millega kaob jalgade ning põranda kontakt, mistõttu ta oli selles vaatuses ootamatult rabe ja ebakindel. Kas po-

leks õigem siiski kasutada puukotade asemel imitatsioone?

Problemaatiliseks osutus minu jaoks Võõrasema kuju. Esietendusel kehastas seda rolli **Raivo Ilmsalu**. Lavastaja idee kasutada negatiivse naisosa puhul meest võib olla õigustatud, aga antud etendusel ei realiseerunud põhimõte kujutada groteski abil mehelikku naist, vaid laval oli võrdlemisi klounilik naiseriites mees. Raivo Ilmsalul on head karakternäitlejaeeldused, aga roll oli üle mängitud ja tõmbas enesele rohkemgi tähelepanu (aga mitte kõige paremas mõttes) kui Võõrasema etenduses vajaks. Raivo Ilmsalul on liikuv loomus, kerge jalg, väljendusrikkad näoilmed ja ka sõrmed, aga välja arendamata selg, kael ja käed. Ilmselt tuleb veel tublisti tööd teha, et professionaalses trupis võrdvõimelisena osaleda.

Kaire Kasetalu oli grimmilähenduselt Võõrasema osa jaoks liiga noor ja lapselik. Estonia Teatris on väga kogenud grimeerijad ja arvan, et seekord ei olnud jõutud lõpuni mõelda läbi laval tekkivad vanuselised suhted, aga see on ju kergesti lahendatav probleem. Kaire Kasetalu oli esialgu liialt koreograafilise teksti "äratantsimisele" keskendunud, aga mõne etenduse järel jõuab ta kindlasti ka Võõrasema kuju sisulise tajumiseni.

Tuhkatriinu isa **Andrus Kämber** ja **Juri Mihhejevi** kehastuses oli loodud ehk liiga hädise ja saamatuna. Võõrasema tütreid – **Maigret Mägi-Hedi Pundonen** ja **Inna Sõrmus-Kaja Kreitz-**

VAMBOLA SALUPUU foto

Tatjana Voronina ja Stanislav Jermakov "Tuhkatriinus".

berg – olid esitatud hoogsalt. Neist tahaks tõsta esile eriti Kaja Kreitzbergi, kes esitab õe rolli kõrval ka Sügist esimese vaatuses haldjatesteenist. Teistest "aastaaegade" kehastajatest paistsid värskuse ja särava silma noorukesed **Eve Andre** ja **Hedi Pundonen** (Kevad), neist hulga kogenumad tantsijad olid aga võrdlemisi tutjutud.

Lavastuse kunstnik **Riina Vanhanen** oli loonud napi kujunduse, aga tegevuse aeg ja koht olid selgelt määratletud. Kostüümides tekkis hea kontrast kodu, balli ja

tänavaga. Veel tahaks märkida ära etenduse valgustust, mis oli väga orgaaniline. Siin oli **Tiit Urvik** mitte ainult valguse seadja, vaid valguskunstnik, kes lavastaja ja etenduse kunstnikuga koos mõtleb ja loob.

Kokkuvõttes – teatril valmis poeetiline lugu, mida võiyad vaadata nii vanad kui ka noored.

Aga kasulik oleks väiksematele lastele enne lugeda muinasjuttu Tuhkatriinust.